

MTA-DE KÖZSZOLGÁLTATÁSI KUTATÓCSOPORT

HORVÁTH M. TAMÁS, az MTA doktora

4028 Debrecen, Kassai út 26.

Tel: (52) 512-700/77192, Fax: (52) 512-700/77119

<http://jog.unideb.hu/kutatasaink/mta-kutatocsoport>; e-mail: kozszolg.kut@law.unideb.hu

Kutatási beszámoló (2014)

I. A kutatóhely fő feladatai 2014-ben:

Az 5 éves kutatási program jellemzően alapkutatási célú. A kutatás azon közszolgáltatások széles körét rendszerezi, amelyek valamilyen szinten területi szervezésben kerülnek ellátásra, ugyanakkor figyelemmel a közszektor kelet-közép-európai sajátosságaira. A fő területek a hálózatos infrastruktúra, a közüzemi szolgáltatások, a humán szolgáltatások, a hatósági igazgatás és a közrendészet különböző ágai. A kutatás abból a feltevésből indul ki, hogy az ezredfordulótól kezdve a fejlett világban a közszektor területi szervezési keretei és tartalmi átalakulóban vannak az európai integrációban megjelenő újabb trendek szerint. A közhatalommal fölruházott (ún. helyi) önkormányzat szerepe relativizálódik.

A kutatócsoport munkája keretében elkészültek a kutatás alapját képező koncepcionális tanulmányok. A koncepcionálás alapján a tanulmányok a közszolgáltatások megszervezése kiterjedésére és területi szintjeire, tagoltságára vonatkozó hipotéziseket részletezték. Ennek eredménye a „Kilengések. Közszolgáltatási változások” című tanulmánykötet. A kutatócsoport továbbá nemzetközi összehasonlításokat végzett, melynek során a területi közfeladat-ellátás különböző fajtáira (közüzemi szolgáltatások, humán szolgáltatások, igazgatási szolgáltatások, uniós politikák) jellemző modelleket határozott meg.

A beszámolóév feladata volt a Külön utak című tanulmánykötet megjelentetése, a projekt végtermékéül szolgáló enciklopédikus mű cellatanulmányainak folytatólagos kidolgozása, felmérési eredmények feldolgozása, valamint Hajdúböszörmény városban terepmunkán alapuló ténymegállapító tanulmányok készítése.

a) Az előző éves munka eredményeként az év első felében véglegesített tematikus tanulmánykötet jelent meg, mely a közszolgáltatások fő típusairól egyrészt nemzetközi összehasonlító tanulmányokat tartalmaz, másrészt foglalkozik a vonatkozó ágazati uniós politikákkal, továbbá néhány aktuális magyarországi közszolgáltatás-szervezési megoldással.

b) Az év elején a kutatócsoport empirikus kutatást kezdett az 5 éves kutatási program átfogó céljai alapján terepként meghatározott középvárosban, Hajdúböszörményben. Az alprojekt megvalósítására külön munkacsoport jött létre egyetemi, kutatói és hajdúböszörményi gyakorló szakemberek részvételével. A vizsgálat tárgya a város közszolgáltatásokkal való ellátottsága szervezési viszonyainak változásai. A kutatás terepen zajlott az év első felében, melynek eredményeképpen szeptember jelent meg a Gyűrűk és sugarak – Mit nyújt egy magyar város? című tanulmánykötet. E kutatás részeként a kutatócsoport elektronikus adatbankot (<https://drive.google.com/> felhasználónév és jelszó igényelhető a kutatócsoporttól) kezdett el üzemeltetni a kutatás alapját képező információkról, hírekről, helyi jogszabályokról, mely az alprojekt lezárása után is tovább él és folyamatosan frissítésre kerül – a projekt szempontjából egy aktuális esetként.

c) A kutatócsoport idén folytatta a projekt végső termékéül szolgáló és a későbbiekben megjelentetni tervezett, a közszolgáltatások szervezési elméletét és rendszertanát átfogó

MTA-DE KÖZSZOLGÁLTATÁSI KUTATÓCSOPORT

HORVÁTH M. TAMÁS, az MTA doktora

4028 Debrecen, Kassai út 26.

Tel: (52) 512-700/77192, Fax: (52) 512-700/77119

<http://jog.unideb.hu/kutatasaink/mta-kutatocsoport>; e-mail: kozszolg.kut@law.unideb.hu

enciklopédikus mű kidolgozását. Ennek keretében az ágazati tanulmányok kidolgozása folyt (12 ágazatcsoportban).

d) Végül a projekt által indított lakossági felmérés eredményeinek értékelése is megtörtént 2014-ben. A kutatócsoport a lakosságot kérdezte a közszolgáltatásokkal való megelégedettségükről, illetve hogy miként látják az egyes közszolgáltatások szervezését a környezetükben.

II. A 2014-ben elért kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

a) Kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

A kutatócsoport kiemelkedő kutatási eredményének számít az idén megjelent két tematikus tanulmánykötet. A „Külön utak” szerint az egyes ágazati közszolgáltatások nemzetközi modelljeinek uniós politikai vetülete is van, és a feltárt modellek fontos relevanciával bírnak a hazai viszonyokra. A kötet hozzájárul ahhoz, hogy a hazai közszolgáltatási megoldásokra vonatkozóan következtetéseket tudjanak levonni a szakemberek az egyes hálózatos szolgáltatások (vízellátás, háztartási energia biztosítása), a humán ellátások (közoktatás, szociális feladatok) nemzetközi modelljeiből, valamint az uniós politikák alakulásából.

A Gyűrűk és sugarak tanulmánykötet Hajdúböszörmény város példáján keresztül ténymegállapító tanulmányokkal mutatja be a helyi önállóság szerveinek mozgásterét, a különböző közfeladat-megoldási és -szervezési kérdéseket vizsgálva. A munkamódszer követendő mintáját a 20. század első felében Magyary Zoltán vezetésével készített Tatai járásról szóló tanulmányok jelentették. Az empirikus kutatás eredményei rámutatnak számos jelenségre, amelyek nemcsak ennek a városnak sajátosságai, hanem sok más hazai településé is. A kötet segíti az elméleti és gyakorlati szakemberek munkáját, valamint újdonságot és tapasztalatot nyújt az állam- és jogtudományi hallgatók számára is.

b) Tudomány és társadalom

A kutatócsoport nagy hangsúlyt fektetett idén is arra, hogy eredményeit szélesebb körben is megismerjék. Ezt szolgálta, hogy mindkét megjelent kötetnek nyilvános könyvbemutatót rendezett, ahol az érdeklődők megismerhették a kutatócsoport eredményeit. A ténymegállapító tanulmánysorozat bemutatója Hajdúböszörményben volt, a helyi érdeklődők és közösségek számára. A kutatócsoport vezetője továbbá a Rádió Orientben bemutatta a kutatást és a kötetet egy 50 perces szakmai beszélgetés keretében (http://radioorient.hu/adasok/2014-12-04_horvathmtamas); ugyanilyen keretben került sor – a hajdúböszörményi példa kapcsán a kötetben is vizsgált – holdingok önkormányzati közszolgáltatási szerepének megismertetésére is (http://radioorient.hu/adasok/2014-10-02_horvath_m_tamas).

A kutatócsoport aktív honlapot üzemeltet, amin a legújabb események, megjelenések, eredmények naprakészen megtalálhatók. Idén a legtöbb információ már idegen nyelven is elérhető (<http://jog.unideb.hu/kutatasaink/mta-de-research-group>), mely elősegíti a külföldi kapcsolatok létrejöttét is. A kutatási eredményekről rendszeresen cikkeket vagy recenziót írnak a kutatócsoport tagok a Jegyző és Közigazgatás című folyóiratban, amely a jegyzőket, önkormányzatokat, járások dolgozóit, a közalkalmazottakat, közszolgálati tisztségviselőket

MTA-DE KÖZSZOLGÁLTATÁSI KUTATÓCSOPORT

HORVÁTH M. TAMÁS, az MTA doktora

4028 Debrecen, Kassai út 26.

Tel: (52) 512-700/77192, Fax: (52) 512-700/77119

<http://jog.unideb.hu/kutatasaink/mta-kutatocsoport>; e-mail: kozszoalg.kut@law.unideb.hu

érdeklő és érintő problémákkal, kérdésekkel foglalkozik, és a terjesztése folytán el is éri az érintetteket. Idéntől a szaklapban a kutatócsoportnak saját rovata van.

III. A kutatóhely hazai és nemzetközi kapcsolatai 2014-ben

A kutatócsoport helyszínéül szolgáló Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar 2014 februárjában ünnepélyes megállapodást kötött Hajdúböszörmény Város Önkormányzatával az empirikus kutatások folytatásának sikeressége érdekében.

A kutatócsoport vezetője előadást tartott "External managing answers on integration failures. An East-Central European aspect of public services (The Hungarian case and its context)" címmel a COST "Local Public Sector Reforms: An International Comparison" programjának a Postdami Egyetemen rendezett munkacsoporti ülésén (2014. május 14 - 16).

Egy kutatócsoporti tag 2014-ben két külföldi - a korábbi doktori kutatások folytatását célzó - tanulmányúton vett részt: június 2. és 29. között a Firenzei Egyetem Jogi Karán Campus Hungary pályázattal; október 1. és 31. között pedig Bécsben, a Collegium Hungaricumban.

IV. A 2014-ben elnyert fontosabb hazai és nemzetközi pályázatok rövid bemutatása

2014-ben a Visegrádi Alap finanszírozásában 2015.01.01–2016.02.01. közötti időszakra a Debreceni Egyetem (az MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport vezetőjének részvételével), a cseh Univerzita Palackého v Olomouci, a szlovák Transka Univerzita v Trnave és a lengyel Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawla II. intézmények közös projektet nyertek Adóhatóságok a Visegrádi Együttműködés országaiban. Közös tapasztalatok az uniós csatlakozást követően címmel.

V. A 2014-ben megjelent legjelentősebb tudományos publikációk

Bartha Ildikó: Hungary's international agreements in the light of its EU membership. In: Márton Varju and Ernő Várnay (eds.): The Law of European Union in Hungary: Institutions, process and the law, Budapest: HVG-ORAC 320-360. (2014)

Horváth M. Tamás (szerk.): Külön utak. Közfeladatok megoldásai, Budapest–Pécs: Dialóg Campus Kiadó (2014)

Horváth M. Tamás és Bartha Ildikó (szerk.): Gyűrűk és sugarak – Mit nyújt egy magyar város? Budapest–Pécs: Dialóg Campus Kiadó (2014)

Horváth M. Tamás: Átváltozás (Az önkormányzatok kétharmados törvényi szabályozása, 2010-2014), Új Magyar Közigazgatás 2014. (VII. évf.) 3. szám 30-34.

Horváth M. Tamás – Péteri Gábor – Vécsei Pál: A helyi forrásszabályozási rendszer magyarországi példája, 1990-2012., Közgazdasági Szemle 2014. (LXI. évf.) 2. szám 121-147.

Horváth M. Tamás: Vállalati részesedések igazgatása – köztulajdoni körben. In: Patyi András-Lapsánszky András (szerk.): Rendszerváltás, demokrácia és államreform az elmúlt 25 évben. 221-229. (2014)

Szilágyi Bernadett: Egyházi egy százalék(ok), Pro Futuro, 2014. (IV. évf.) 1. szám 62-79.o.

Szilágyi Bernadett: A saját bevételek szerepe az egyházak finanszírozásában, Közjogi Szemle 2014. (VII. évf.) 2. szám 47-53.